

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

January 2023 | PL

„The Grassroots View” – S3, E24 – Powszechny kryzys migracyjny w Europie: w jakim punkcie jeste?my i w jaki sposób poczynimy post?py?

W tym odcinku podcastu zastanawiamy się nad wciąż trwającym kryzysem migracyjnym w Europie. Problem wysunął się znowu na pierwszy plan po ostatnim impasie między Włochami a Francją – odmówiły one przyjęcia statku Ocean Viking, na którego pokładzie znajdowali się nieformalni migranci uratowani u wybrzeży Libii. Na czym polega obecna europejska polityka migracyjna? Co się stało z europejską solidarnością od czasu trudnych doświadczeń związanych z syryjskim kryzysem uchodźczym w 2015 r.? Jaki splot okoliczności sprawił, że bezbronni migranci utknęli w próżni prawnej?

Będziemy roztrząsać tę kwestię i szukać odpowiedzi wraz z **José Antonio Moreno Díazem**, członkiem Grupy Pracowników w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym i prawnikiem specjalizującym się w problematyce migracji i azylu, z **Louise Guillaumat**, zastępczynią kierownika ds. operacyjnych w SOS Méditerranée – NGO prowadzącej statek Ocean Viking, która została laureatką Nagrody EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego w 2016 r., oraz **Tomasem Miglieriną**, pracującym w Brukseli korespondentem Szwajcarskiej Korporacji Radiofonii i Telewizji, który posiada specjalistyczną wiedzę o migracji.

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)

- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ARTYKU? WST?PNY

Giulia Barbucci: „Nowy rok, nowe wyzwania”

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

Każdy rok niesie nowe nadzieje i marzenia oraz nowy entuzjazm do ich realizacji

W nowym roku chciałabym przejść od problemów związanych z pandemią do nowych wielkich wyzwań, które będą aktualne dla Europy w 2023 r. i w kolejnych latach: wojna w Ukrainie i kryzys energetyczny, transformacja ekologiczna i cyfrowa, przemiany na rynku pracy oraz zmienny klimat polityczny w wielu częściach Europy.

Ze względu na ponure perspektywy gospodarcze w tym roku Europa musi ustalić prawidłowe i jasne priorytety. Wraz z początkiem roku zaczyna się szwedzka prezydencja w Radzie Unii Europejskiej, która zamierza nadal zapewniać Ukrainie pomoc humanitarną, koncentrując się jednocześnie na transformacji ekologicznej i poprawie gospodarki UE, zwłaszcza że w tym roku przygotowujemy się do uczczenia 30. rocznicy utworzenia jednolitego rynku.

Ponadto rok 2023 ogłoszono Europejskim Rokiem Umiejętności.

Pracownicy posiadający potrzebne umiejętności sprzyjają innowacyjności. Stanowią także gwarancję, że nikt nie zostanie pominięty ani w ożywieniu gospodarczym, ani w transformacji ekologicznej i cyfrowej. Umiejętności odegrają zatem pierwszoplanową rolę w mierzeniu się z wyzwaniami, wobec których stoi Europa.

Chociaż Europejski Rok Młodzieży dobiegł końca, jego tematyka pozostanie w centrum naszej uwagi. Komitet sporządził w minionym roku wiele opinii dotyczących młodzieży i nadal opowiada się za tym, by europejskie polityki i przepisy były [analizowane pod kątem interesów młodzieży](#). Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny będzie nadal pracować nad rozwiązaniami dla młodych ludzi, które uwzględniają również ich żądania dotyczące polepszenia stanu planety.

W skład delegacji Komitetu na COP27 w Szarm el-Szejk w listopadzie 2022 r. wszedł delegat młodzieżowy jako rzecznik swojego pokolenia w dyskusjach nad kwestiami związanymi z kryzysem klimatycznym i zrównoważonym rozwojem. W tym roku będziemy nadal apelować o większą rolę młodych ludzi, a także dla całego zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w negocjacjach, aby zapewnić sprawiedliwość społeczną w procesie transformacji.

W 2022 r. nasze wysiłki miały również na celu większe równouprawnienie płci. Komitet zorganizował serię wydarzeń w celu wsparcia Tygodnia Równości Płci w Parlamencie Europejskim, poruszając szeroki zakres tematów dotyczących kobiet, w tym ich rolę w gospodarce społecznej, ich ubóstwo energetyczne, przemoc domową wobec kobiet, dostęp do finansowania dla przedsiębiorczyń oraz prawa reprodukcyjne i seksualne. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny zobowiązuje się do dalszych działań na rzecz równouprawnienia płci i uwzględniania aspektu płci we wszystkich obszarach polityki w nowym roku i w kolejnych latach.

W obliczu tak wielu wyzwań Unia Europejska może odnieść sukces jedynie poprzez systematyczne angażowanie europejskiego społeczeństwa obywatelskiego w proces decyzyjny. Miejmy nadzieję, że razem uda nam się stawić czoła tym wyzwaniom. I miejmy nadzieję, że w nowym roku będziemy mieli również szansę na przywrócenie bezpieczeństwa, pokoju i zrozumienia, które już wydawały nam się oczywiste.

Życzę Europie owocnego roku i wszystkim – zdrowia i szczęścia.

Giulia Barbucci, wiceprzewodnicząca EKES-u ds. budżetu

DO ODNOTOWANIA

22-23 lutego 2023 r., Bruksela

Sesja plenarna EKES-u

27-28 lutego 2023 r., Bruksela

Konferencja zainteresowanych stron gospodarki o obiegu zamkniętym 2023

23-24 marca 2023 r., Bruksela

[**Twoja Europa - Twoje zdanie! 2023**](#)

W PUNKT

W rubryce „W punkt” zwracamy się do członkiń i członków EKES-u o przedstawienie głównych propozycji Komitetu w sprawie

kluczowej dla UE.

W tym numerze **Kinga Joó**, członkini EKES-u i sprawozdawczyni opinii, omówiła europejską strategię w dziedzinie opieki i jej cele: zapewnienie wysokiej jakości, przystępnych cenowo i dostępnych usług opiekuńczych w całej Unii Europejskiej, a także poprawę sytuacji osób zarówno korzystających z opieki, jak i ją sprawujących zawodowo lub nieformalnie.

KINGA JOÓ: „POTRZEBUJEMY WYSOKIEJ JAKOŚCI OPIEKI DLA WSZYSTKICH”

Punktem wyjścia do [europejskiej strategii w dziedzinie opieki](#) jest stwierdzenie, że każdy z nas na jakimś etapie życia albo udziela, albo sam potrzebuje opieki. Taka jest prawda, jednak wysokiej jakości opieka dla wszystkich nadal w wielu przypadkach w Europie nie istnieje, co było jednym z powodów opracowania strategii.

W [opinii w sprawie strategii](#) skupiamy się na kilku kluczowych kwestiach. Przede wszystkim podkreślamy, że wszystkie rozwiązania w zakresie opieki muszą uwzględniać indywidualne decyzje, co oznacza, że osoba lub rodzina powinna mieć możliwość wyboru między opieką świadczoną w placówkach instytucjonalnych, domową lub środowiskową i nikt nie powinien być zmuszany do korzystania z danej formy opieki ze względu na brak alternatywy.

Wymiar równości płci i zwalczanie stereotypów na temat kobiet i mężczyzn mają kluczowe znaczenie zarówno w strategii, jak i w naszych zaleceniach. Ponownie podkreślamy, że należy dążyć do starania, aby zachęcić większą liczbę mężczyzn do podejmowania pracy w sektorze opieki i zapewnić lepszy podział obowiązków opiekuńczych w gospodarstwach domowych.

W strategii słusznie uznano, że opieka formalna i nieformalna są powiązane, nie wykluczają się i obie wymagają wsparcia. Opieka domowa jest często świadczona przez opiekunów nieformalnych. Większość z nich to kobiety i krewni osoby wymagającej opieki. Ponoszą oni większość obciążeń, co ma wpływ na ich życie zawodowe i osobiste. Zalecamy zidentyfikowanie tych nieformalnych opiekunów i określenie ich potrzeb, tak by skutecznie je uwzględnić. Dostrzegamy również potencjał systemów uznawania umiejętności, aby ułatwić dowartościowanie tej „niewidzialnej pracy”.

Ponadto ponawiamy propozycję dotyczącą wprowadzenia europejskiej gwarancji opieki, która zapewniłaby każdemu mieszkańcowi UE dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych przez całe życie po przystępnych cenach. Ten instrument mógłby pomóc zaradzić deficytom w zakresie opieki oraz

promować godne warunki pracy dla pracowników tego sektora, w tym dla opiekunów nieformalnych.

Chciałabym też podkreślić, że skupiamy się również na wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie dwóch wniosków Rady dotyczących wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz opieki długoterminowej jako części strategii przyjętej przez Radę w grudniu 2022 r. Apelujemy o śródkresowy przegląd celów ogólnych i szczegółowych, w tym celów barcelońskich.

„JEDNO PYTANIE DO...”

„Jedno pytanie do...”

W tym miesiącu w rubryce „Jedno pytanie do...” poprosiliśmy Jarosława Pietrasa, byłego dyrektora generalnego Rady Unii Europejskiej, o ustosunkowanie się do kryzysu energetycznego, który budzi obecnie zainteresowanie i niepokój.

Jarosław Pietras jest obecnie stypendystą prowadzącym gościnnie badania w Ośrodku Studiów Europejskich im. Wilfrieda Martensa w Brukseli oraz profesorem wizytującym w Kolegium Europejskim w Brugii. W latach 1990–2006 piastował m.in. stanowiska sekretarza stanu w

polskim Ministerstwie Finansów, ministra ds. europejskich oraz sekretarza stanu w Komitecie Integracji Europejskiej. W latach 2008–2020 był dyrektorem generalnym w Radzie Unii Europejskiej i zajmował się wieloma różnymi dziedzinami polityki, w tym energią. Ma tytuł doktora nauk ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego i jest autorem szeregu publikacji na temat UE, zrównoważonego rozwoju oraz handlu. Był również stypendystą Komisji Fulbrighta i członkiem zarządu ośrodka analitycznego Bruegel (w latach 2008–2011).

Jarosław Pietras: „Kryzys energetyczny jeszcze się nie skończy?”

EKES Info: Co sądzi Pan o obecnym unijnym rynku energii i jakie są perspektywy na przyszłość?

Jarosław Pietras: Pułap cen gazu uzgodniony przez ministrów energii krajów UE znacznie przekracza poziom, z którym mamy obecnie do czynienia. Otwarcie rynków energii w pierwszych dniach 2023 r. nie było ani zaskakujące, ani dramatyczne. Ceny gazu i ropy naftowej nadal spadają, ale w wolniejszym tempie. Obecny poziom cen jest

porównywalny z poziomem obserwowanym tuż przed rosyjską agresją na Ukrainę. Zużycie gazu w UE spadło o ponad 20 %, co nie miało decydującego wpływu na potrzeby przemysłu lub gospodarstw domowych. Oczywiście konsumenci w każdym państwie członkowskim musieli stawić czoła wysokim kosztom energii, ale nie byli narażeni na niskie temperatury. Dostawy gazu do gospodarstw domowych odbywały się bez zakłóceń. Na początku nowego roku europejskie magazyny gazu są wypełnione w ponad 80 %, co jest bardzo dobrym wynikiem w porównaniu ze średnią z poprzednich pięciu zim.

Kraje europejskie przestały zwracać się do Rosji w sprawie dostaw gazu, który obecnie pochodzi głównie z innych źródeł. Obejmuje to import skroplonego gazu (LNG), który w 2022 r. był o 58 % wyższy niż w 2021 r. Jak zauważono w Financial Times (7 stycznia 2023 r.), *w ubiegłym roku import LNG do UE odpowiadał wartości 137 mld metrów sześciennych gazu ziemnego, czyli blisko 140 mld metrów sześciennych gazu gazociągowego otrzymanego z Rosji w 2021 r.* Oznacza to, że UE znacznie ograniczyła swoją zależność od rosyjskich dostaw energii.

To dobra wiadomość, ale uważajmy: kryzys energetyczny jeszcze się nie zakończył. Taki rozwój sytuacji nie byłby możliwy, gdyby warunki pogodowe w Europie były trudne, a niskie temperatury powodowałyby większe wykorzystanie ogrzewania. Ponadto nie udało się w pełni przywrócić niektórych energochłonnych procesów przemysłowych. Rygorystyczna polityka Chin odnośnie do pandemii COVID-19 ograniczyła wzrost ich gospodarki i popyt na energię, co zmniejszyło światowe zapotrzebowanie na energię. Są to wszystko okoliczności niezależne od Europy i mogą się zmienić. Oznacza to, że rynki energii w UE są nadal zagrożone i w zależności od rozwoju sytuacji mogą na nich wystąpić duże trudności.

Nie wszystkie państwa członkowskie UE są w równym stopniu dotknięte wyjątkowo wysokimi cenami gazu. Ponieważ jednak na rynku wewnętrznym UE występuje dużo wzajemnych powiązań, wstrząsy cenowe dotknęły wszystkich i wszystkie formy energii. Jeszcze przed inwazją Rosja wywierała wpływ na ceny gazu w Europie. W tamtym czasie próby zmniejszenia zależności od rosyjskich dostaw spotykały się z silnym sprzeciwem. Do wstrząsu doszło po celowych zakłóceniach w dostawach gazu z Rosji. W połowie lata 2022 r. cena gazu osiągnęła na rynku transakcji natychmiastowych najwyższy notowany poziom – ponad 350 EUR za megawatogodzinę. Tak wysoka cena natychmiast przełożyła się na koszty innych źródeł energii, w szczególności energii elektrycznej, które dotyczą miliony konsumentów.

W tamtym czasie państwa członkowskie UE dołożyły ogromnych starań, aby napełnić swoje magazyny gazu do poziomu wymaganego przez UE. Był to również moment, w którym ceny gazu były nawet siedem razy wyższe niż przed wojną. Takie koszty są nie do udźwignięcia w perspektywie długoterminowej, dlatego ministrowie energii krajów UE omówili środki mające na celu ograniczenie niekontrolowanego wzrostu cen energii powyżej akceptowalnych poziomów. Europa i jej państwa członkowskie/podjęły mądre wspólne działania, przyjmując szereg kroków w celu ustabilizowania rynków energii, w tym rozważyły pułapy cenowe, łączenie zakupów, nakładanie obowiązków magazynowania i dostaw solidarnościowych.

Ponieważ perspektywy na pozostałą część sezonu grzewczego nie wyglądają zbyt dramatycznie, UE powinna teraz zastanowić się nad przyszłą zimą i nad swoją zdolnością do radzenia sobie z ewentualnymi trudnościami w przyszłości. Import gazu wymaga infrastruktury fizycznej, której nie można zmienić z dnia na dzień. Europa jest połączona z niektórymi eksporterami jedynie rurociągami, a zmieniające się źródła dostaw wymagają nowych terminali. Potrzeba na to czasu, ale trzeba to zrobić szybko, opierając się na terminalach pływających, wykorzystując terminale pływające, taki jak w niemieckim porcie Wilhelmshaven.

W związku z tym prawdopodobieństwo wystąpienia poważnego problemu z dostawami gazu zmniejszyło się. Alternatywne źródła gazu są szeroko pozyskiwane, w szybkim tempie instaluje się nowe odnawialne źródła energii, a także kładzie się poważny nacisk na efektywność energetyczną i oszczędność energii. Wszystko to zmniejsza zmienność dostaw energii, a tym samym obniża koszt gazu, umożliwia dywersyfikację źródeł energii i pozwala uniknąć zakłóceń spowodowanych nagłym zawieszeniem dostaw z jednego źródła.

Rynki energii są jednak nadal bardzo podatne na wstrząsy podażowe. W takim przypadku cena gazu może znacznie wzrosnąć, aby zrównoważyć popyt z ograniczoną podażą. W związku z tym ministrowie ds. energii słusznie omówili i uzgodnili pułap cen gazu, chociaż ustalili stosunkowo wysoki poziom 180 EUR za megawatogodzinę i w oparciu o najbardziej niestabilny rynek transakcji natychmiastowych TTF dotyczących gazu. Jest to niczym zawór bezpieczeństwa, który jest potrzebny w ekstremalnych sytuacjach, ale lepiej, gdy nie jest używany.

ZGADNIJ, KOGO ZAPROSILI?MY.

Niespodziewany go??

W tej rubryce przedstawiamy poglądy, przemyślenia i komentarze dziennikarzy i ważnych osobistości na tematy, które mają znaczenie w dzisiejszej Europie. Tym razem gościmy ukraińską dziennikarkę Olenę Abramowycz. Na początku nowego roku opowiada ona naszym czytelnikom i czytelnikom o

nadziejach na lepszy świat.

Olena Ambramowycz jest zamieszkałą w Brukseli ukraińską dziennikarką. Od czasu rosyjskiej napaści w lutym 2022 r. jej internetowy kanał telewizyjny „Inter” jest elementem całodobowego krajowego telemaratonu relacjonującego wojnę na znacznej części terytorium Ukrainy. Od 2014 r. Olena informuje o najważniejszych wydarzeniach politycznych w Brukseli (takich jak szczyty NATO i UE) na ukraińskich kanałach telewizyjnych. Podczas rewolucji na Majdanie w Ukrainie w latach 2013–2014 pomagała dziennikarzom z Brukseli nawiązywać kontakty z przywódcami politycznymi i instytucjami w Kijowie. Współpracowała również z holenderskim kanałem telewizyjnym NOS podczas dochodzenia w sprawie zestrzelenia przez Rosję samolotu pasażerskiego MH-17.

Oprócz polityki porusza problemy społeczne i jako wolontariuszka wspierała ukraińskich pracowników w Belgii w dochodzeniu własnych praw. Od 2016 r. organizuje też letnią szkołę przywództwa w swoim rodzinnym mieście Kowel w północno-zachodniej Ukrainie – bezpłatny mentorski program poradnictwa dla nastolatków, którzy przygotowują się do wyboru studiów uniwersyteckich. Posiada tytuł licencjata w zakresie nauczania oraz magistra dziennikarstwa z Uniwersytetu „Akademia Kijowsko-Mohylańska”.

Olena Abramowicz: Ukraina 2023: musimy kontynuować walkę? – nawet po zwycięstwie!

Jak mówi porzekadło: *Nigdy nie tracimy szansy na utratę szansy*. To powiedzenie pojawiło się w Ukrainie w latach bezpośrednio poprzedzających wybuch wojny na pełną skalę. Wyrażało frustrację z

powodu nieprzeprowadzenia podstawowych reform po rewolucji w 2004 r. (pomarańczowej) i w 2013 r. (Euromajdan). Oczywiście wydarzenia te przyniosły pewne zmiany, ale każda znacząca walka rodzi duże oczekiwania. To z kolei powoduje jeszcze większe rozczarowanie, gdy okazuje się, że jej rezultaty są znikome.

A więc co powinniśmy zrobić, by tym razem nie zaprzepaścić szansy na zmianę?

Nasza laureatka Pokojowej Nagrody Nobla **Oleksandra Matwijczuk** ma według mnie wiarygodną odpowiedź na to pytanie. Oleksandra jest prawniczką specjalizującą się w prawach człowieka i liderką społeczeństwa obywatelskiego. W związku z tym było zupełnie naturalne, że położyła nacisk na prawa człowieka w swoim przejmującym przemówieniu wygłoszonym po otrzymaniu nagrody.

Te prawa mogą wydać się odległe od podstawowych potrzeb człowieka ujętych w noworocznych życzeniach rosyjskiego komika **Jewgienija Petrosjana**: *Jeżeli zjadłeś posiłek, wzięłeś kąpiel i możesz ogrzać mieszkanie, to znaczy, że jesteś szczęściarzem i urodziłeś się w Rosji*. Jednak ostatnie wydarzenia pokazały, że przemykanie oka na naruszenia praw człowieka w Rosji – tak jak to robili europejscy przywódcy, by zapewnić ogrzewanie domów i chronić swoje gospodarki – może prowadzić do katastrofy.

Państwo, które zabija dziennikarzy, więzi aktywistów lub rozpędza pokojowe demonstracje, stanowi zagrożenie nie tylko dla własnych obywateli – twierdzi Oleksandra Matwijczuk. Przy podejmowaniu decyzji politycznych prawa człowieka muszą być tak samo ważne jak korzyści gospodarcze lub bezpieczeństwo. To samo podejście należy stosować w polityce zagranicznej.

Czas zbudować nowy system globalny, którego istotą są prawa człowieka – podkreśliła. Nie należy pozostawiać tego zadania wyłącznie politykom – społeczeństwo obywatelskie musi być jak najbardziej aktywne w tym procesie. Potrzebujemy nowego, znaczącego ruchu humanistycznego, który edukowałby ludzi, budował poparcie oddolne i angażował społeczeństwo w ochronę praw i wolności – dodała.

Nadszedł czas na przeprowadzenie pewnej liczby reform w UE i Ukrainie i jest teraz ku temu dobra sposobność. Czas również przejść na bardziej ekologiczne źródła energii, nie oczekując przywrócenia dostaw gazu i ropy naftowej z Rosji. Trzeba też znaleźć sposoby na powstrzymanie dezinformacji i rosyjskiej propagandy oraz wreszcie zreformować – z pomocą UE – system antykorupcyjny w Ukrainie.

W momencie, gdy wkraczamy w drugi rok wojny, musimy przystąpić do przeprowadzania tych wszystkich zmian. Mieliśmy okazję przekonać się, że samo zakończenie wojny lub rewolucji nie oznacza, że zmiany nastąpią same z siebie – Ukraińcy bardzo dobrze już o tym wiedzą. Tym razem mamy do czynienia z ogromnymi oczekiwaniami nie tylko samych Ukraińców, ale również innych Europejczyków. Po osiągnięciu zwycięstwa wszyscy będziemy odpowiedzialni za dalszą walkę o zbudowanie nowego, zrównoważonego i pokojowego świata. Ani Ukraińcy, ani pozostali mieszkańcy Europy nie mogą pozwolić sobie na ponowną utratę tej szansy.

Olena Abramowicz, telewizja ukraińska; brukselska korespondentka Inter TV-channel

---

WIADOMO?CI EKES-U

Ka?dy rok powinien by? Europejskim Rokiem M? odzie?y

Na grudniowej sesji plenarnej EKES omówił kwestie dotyczące młodych ludzi na rynku pracy. Debata uwieńczyła Europejski Rok Młodości 2022 i rozpoczęła Europejski Rok Umiejętności 2023.

Komitet opowiedział się za długoterminową strategią na rzecz zaangażowania młodości i zalecił, by inicjatywa „Europejski Rok” w kolejnych latach wykraczała poza zwykłe działania promocyjne i by obejmowała jasne plany działania.

*W świecie po pandemii COVID-19 kładzie się dodatkowy nacisk na zmieniające się potrzeby rynku pracy, z uwzględnieniem wszystkich możliwości i zagrożeń z nimi związanych – podkreśliła przewodnicząca EKES-u **Christa Schweng**, która otworzyła debatę. W ramach Europejskiego Roku Umiejętności EKES będzie nadal koncentrować się na potrzebach młodych ludzi i na wyzwaniach, przed którymi stoją w szybko zmieniającym się świecie.*

Nicolas Schmit, europejski komisarz do spraw miejsc pracy i praw socjalnych, wyjaśnił swoją wizję Europy: *Lepsze perspektywy dla młodych ludzi, czyli zadbanie o ich bezpieczeństwo i reagowanie na ich aspiracje dotyczące satysfakcjonujących miejsc pracy oraz rozwiniętego i inkluzywnego życia społecznego.*

W rezolucji przyjętej na tej samej sesji plenarnej EKES wezwał również instytucje UE i rządy krajowe do zwiększenia zaangażowania młodości w proces podejmowania decyzji i do wdrożenia [proponowanej oceny przez młodość](#). **Katrina Leitané**, przewodnicząca grupy koordynacyjnej EKES-u ds. Europejskiego Roku Młodości, stwierdziła, że ważne jest zagwarantowanie wymiernej i długotrwałej spuścizny Europejskiego Roku Młodości oraz zadbanie o to, by młodzi ludzie mieli wpływ na decyzje dotyczące ich przyszłości.

Komitet z radością oczekuje na 2023 r. Wydał opinię w sprawie [Europejskiego Roku Umiejętności \(EYS\)](#), w której wyraził zaniepokojenie przepełnionym programem i zbyt licznymi priorytetami Europejskiego Roku Młodości. Sprawozdawczyni **Tatjana Babrauskienė** stwierdziła: *Wszystkie działania prowadzone w ramach EYS 2023 muszą być ukierunkowane na jak największe postępy we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, a wśród „odpowiednich umiejętności” należy promować umiejętności społeczne i przekrojowe.*

W opinii zachęcono również Komisję do zapewnienia uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl możliwości potwierdzenia swoich umiejętności i kompetencji w UE oraz do zaoferowania im możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, tak aby ułatwić im wejście na rynek pracy. *Należy zwrócić szczególną uwagę na naszych ukraińskich przyjaciół. Chcemy wspierać silne młode ukraińskie pokolenie i zapobiec powstaniu nowego straconego pokolenia w Ukrainie, na co ma nadzieję rosyjski reżim* – podsumował **komisarz Nicolas Schmit**. (gb)

Wymiar finansowy równouprawnienia p?ci pozostaje martwym punktem w polityce UE

Na grudniowej sesji plenarnej EKES przeprowadził debatę nad rolą finansowania i publicznej polityki odbudowy w szerzeniu równouprawnienia płci i upodmiotowieniu ekonomicznym kobiet w UE. Dyskusja nawiązywała do dwóch przyjętych opinii: w

sprawie uwzględniania aspektu płci w budżecie i inwestycjach oraz w sprawie poprawy przez państwa sposobu, w jaki bezpośrednie i pośrednie działania zaproponowane w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności (RRP) wpływają na równość płci.

Równość płci w Europie wciąż nie jest rzeczywistością, zwłaszcza pod względem upodmiotowienia ekonomicznego oraz dostępu do kapitału wysokiego ryzyka i finansowania. *Nie możemy lekceważyć potencjału kobiet w odbudowie po pandemii. Aspekt płci musi zostać uwzględniony w krajowych planach odbudowy, polityce makroekonomicznej i światowym rozwoju* – stwierdziła przewodnicząca EKES-u **Christa Schweng** podczas mowy inauguracyjnej.

Maria Nikolopoulou, sprawozdawczyni [opinii EKES-u „Inwestycje związane z płcią w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności”](#) dodała: *Równość płci jest nie tylko kwestią kobiet: przynosi każdemu korzyści. Bardzo istotny dla wskazania obszarów, które należy uwzględnić w budżecie, jest również udział kobiet, mężczyzn i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.*

Ody Neisingh, sprawozdawczyni [opinii EKES-u w sprawie inwestowania z uwzględnieniem aspektu płci](#), powiedziała: *Aspekt finansowy równości płci jest wciąż martwym punktem w polityce UE. Choć inwestowanie i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci cieszą się coraz większym zainteresowaniem decydentów, wciąż brakuje nacisku systemowego.*

Wreszcie **Cinzia del Rio**, współsprawozdawczyni opinii w sprawie inwestycji związanych z płcią, skomentowała działania uwarunkowane płcią w RRP: *Priorytetem podczas realizacji RRP musi być rozwijanie działań bezpośrednich i pośrednich na rzecz równouprawnienia płci. Wymaga to ukierunkowanej polityki publicznej oraz jasnych i zrównoważonych kanałów inwestycyjnych wraz ze średnio- i długoterminowym planowaniem środków.* (tk)

?ywno?? nie powinna by? traktowana jako aktywa finansowe – nie jest takim samym towarem jak inne

Światowy kryzys cen żywności nasilił się w wyniku wojny w Ukrainie, jednak w istocie wynika on też z bardziej strukturalnych

i systemowych problemów występujących na rynku towarowym, które powodują głód i zagrażają egzystencji ludzi w wielu krajach – podkreślił EKES w opinii z inicjatywy własnej przyjętej 14 grudnia.

Kryzys cen żywności, podsycany przez konflikt, wstrząsy klimatyczne i COVID-19, zaostrza się, gdyż wojna w Ukrainie podbija koszty żywności, paliwa i nawozów. Wskaźnik cen żywności osiągnął w 2022 r. rekordowy poziom wobec rosnącego na całym świecie braku bezpieczeństwa żywnościowego.

Zakres i skalę obecnej zmienności cen można jednak tylko częściowo wyjaśnić fundamentalnymi cechami rynku. Jedną z podstawowych wad jest nieprzejrzysty i dysfunkcyjny charakter rynków zbóż.

*Nie baw się jedzeniem – mawiała moja babcia. Jednak dziś wielu ludzi zapomina o prawdziwej wartości żywności i czyni ją przedmiotem gry hazardowej – powiedział sprawozdawca opinii **Peter Schmidt**, przewodniczący Sekcji Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego EKES-u. Pokazujemy wyraźnie, że współczesny rynek towarowy nie przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, do realizowania ambitnych celów klimatycznych ani sprawiedliwej transformacji. Przeciwnie, osłabia wysiłki podejmowane po to, by wyeliminować głód oraz wspierać sprawiedliwe dochody i uczciwe ceny.*

EKES w opinii podkreśla, że fizyczny obrót zbożem na świecie jest wysoce skoncentrowany. Według szacunków cztery przedsiębiorstwa kontrolują 70–90% globalnego handlu tym produktem. *Podczas gdy wzrost cen żywności zagraża bezpieczeństwu żywnościowemu na całym świecie, wielkie firmy handlowe czerpią z tego zyski. Rzecz nie do przyjęcia!* – zaznaczył sprawozdawca.

EKES wzywa państwa członkowskie i instytucje UE, aby podjęły niezbędne kroki w celu ograniczenia nadmiernej spekulacji towarami, zdając sobie jednocześnie sprawę, że rynki towarowych instrumentów pochodnych zapewniają producentom i użytkownikom produktów żywnościowych kluczowe usługi, takie jak zarządzanie ryzykiem i ustalanie cen. Dlatego Komitet zaleca:

- uregulowanie rynku terminowego instrumentów pochodnych opartych na żywności, jak miało to miejsce do końca ubiegłego stulecia,
- uregulowanie indeksów towarowych i indeksów opartych na żywności, w szczególności poprzez uregulowanie i zakazanie funduszy indeksów towarowych oraz powielania takich indeksów za pośrednictwem swapów i produktów giełdowych,
- przeciwdziałanie finansjalizacji sektora żywności, np. dzięki wprowadzeniu opodatkowania nieoczekiwanych nadwyżek zysków oraz podatku od spekulacji żywnością, tak aby rozbić oligopole na wszystkich szczeblach międzynarodowego łańcucha handlu żywnością,
- zwiększenie przejrzystości rynku poprzez poprawę sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska, polityki społecznej iładu korporacyjnego oraz ulepszenie ujawniania informacji niefinansowych podmiotów zaangażowanych w spekulacje. (ks)

EKES popiera obowiązkową kontrolę polityki i przepisów UE pod kątem konkurencyjności

W nowej opinii EKES stwierdza, że kontrola konkurencyjności powinna mieć zastosowanie do każdej polityki i procesu stanowienia prawa UE. Opowiada się również za unijnym programem na rzecz konkurencyjności.

W [opinii](#), przyjętej na grudniowej sesji plenarnej, EKES stwierdza, że ocena wpływu polityk i regulacji UE na konkurencyjność unijnych przedsiębiorstw powinna być dokładniejsza i bardziej systematyczna niż obecnie.

Kontrola pod kątem konkurencyjności powinna obejmować prawodawstwo, środki fiskalne, strategie, programy, umowy międzynarodowe, a nawet europejski semestr. Należy przyjrzeć się ich wpływowi na przedsiębiorstwa, zatrudnienie, warunki pracy i koszty przestrzegania przepisów. Trzeba sprawdzić, jakie krótko- i długoterminowe skutki mogą mieć one dla różnej wielkości przedsiębiorstw stosujących odmienne modele biznesowe i działających w różnych sektorach.

Udział Europy w światowym PKB od jakiegoś czasu maleje i do 2050 r. może spaść poniżej 10%. Prognoza krótkoterminowa nie jest lepsza ze względu na skutki pandemii COVID-19, wojnę w Ukrainie, rosnącą inflację, gwałtowny wzrost cen energii i uzależnienie od kluczowych przywozów z zagranicy. Jeżeli dodamy do tego transformację ekologiczną i cyfrową, otrzymamy dobry obraz wielkich wyzwań, przed którymi stoją unijne przedsiębiorstwa.

Co zrobić, żeby konkurencyjność i przedsiębiorstwa odgrywały większą rolę w unijnym procesie decyzyjnym? EKES proponuje podejście trójtorowe.

Po pierwsze, na poziomie technicznym, EKES sugeruje **wzmocnienie oceny skutków dokonywanej przez Komisję Europejską** poprzez uczynienie tej oceny obowiązkową i zwiększenie jej zakresu.

*Komisja Europejska musi już przeprowadzać oceny skutków, w których uwzględnia się wpływ inicjatyw na konkurencyjność – powiedział **Christian Ardhe**, sprawozdawca opinii EKES-u. Istnieje jednak potrzeba ulepszeń, zwłaszcza w odniesieniu do wdrażania i egzekwowania.*

Po drugie, na poziomie politycznym, konkurencyjność powinna być odpowiednio uwzględniana w momencie **opracowywania nowych inicjatyw**, które należy ocenić w świetle ich wkładu w konkurencyjność i jej wspierania.

Po trzecie, Komitet wzywa Komisję do przygotowania specjalnego **programu na rzecz konkurencyjności**, którego celem długoterminowym byłoby zwiększenie konkurencyjności UE.

*Dzięki tej opinii chcemy powrócić do sprawy monitorowania konkurencyjności i wziąć pod uwagę złożoność tej kwestii – powiedział współsprawozdawca **Giuseppe Guerini**. Obecnie konkurencyjność nie dotyczy już tylko pojedynczych przedsiębiorstw lub spółek, lecz całych ekosystemów. Musimy zatem podejść do tej kwestii bardziej kompleksowo.*

Opinia została przygotowana na wniosek **prezydencji czeskiej w Radzie UE**. (dm)

Współpraca eurośrodlomorska po pandemii COVID-19: organizacje społeczeństwa obywatelskiego kluczem do sprawnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa

Na grudniowej sesji plenarnej EKR-u odbyła się debata nad odbudową i odpornością regionu eurośrodlomorskiego po pandemii COVID-19, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności cyfrowych.

Przewodnicząca EKR-u **Christa Schweng** zaakcentowała pierwszoplanową rolę współpracy i dialogu na poziomie regionalnym, zwłaszcza sieci lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, oraz dodała, że Unia dla Środlomorza i fundacja im. Anny Lindh są bardzo istotnymi partnerami EKR-u i dwoma głównymi filarami partnerstwa eurośrodlomorskiego.

Zastępca sekretarza generalnego Unii dla Środlomorza **Álvaro Albacete Perea** oraz dyrektor wykonawczy Eurośrodlomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh **Josep Ferré** podkreślili, że kapitalne znaczenie ma zacieśnienie kontaktów między UE a południowym regionem Morza Śródziemnego.

Cyfryzacja jest kluczem do postępu gospodarczego i społecznego w całym regionie eurośrodlomorskim. W przyjętej na sesji plenarnej opinii z inicjatywy własnej autorstwa **Dolores Sammut Bonnici** [„Transformacja cyfrowa w regionie eurośrodlomorskim”](#) zwrócono uwagę, że istotne jest zmniejszenie przepaści cyfrowej między krajami, obszarami miejskimi i wiejskimi oraz pokoleniami. (mp)

Aby skutecznie informować o prawach podstawowych i praworządności, UE musi skupić się na wspólnych wartościach oraz na historii konkretnych ludzi

EKR wzywa UE i państwa członkowskie, by dążyły do lepszego informowania opinii publicznej o prawach podstawowych i praworządności. W opinii przyjętej w grudniu Komitet zaleca, by skupić się na uczciwości i sprawiedliwości oraz udzielić głosu tym, którzy bezpośrednio doświadczają naruszeń praw człowieka.

Czasami praworządność i prawa podstawowe są postrzegane jako zbyt abstrakcyjne, odległe, legalistyczne pojęcia naszpikowane żargonem. Komitet uważa, że jest to duże niebezpieczeństwo, któremu Unia powinna aktywnie przeciwdziałać.

Cristian Pîrvulescu, sprawozdawca opinii EKR-u [„Informowanie o prawach podstawowych i praworządności”](#), wyjaśnia, że *brak jasnej komunikacji na poziomie europejskim i krajowym oraz edukowania*

na temat tych zasad jest korzystny dla wrogów demokracji. Dlatego apelujemy o większe wsparcie dla działań informacyjnych społeczeństwa obywatelskiego oraz o wyraźniejsze uwzględnienie tych zagadnień w programach szkolnych.

Współsprawozdawca **José Antonio Moreno Díaz** podkreślił, że obywatele nie będą w stanie bronić swoich praw podstawowych, jeśli nie będą rozumieć ich znaczenia. Unijne podmioty, instytucje, państwa członkowskie i społeczeństwo obywatelskie mogą to zmienić, wyjaśniając abstrakcyjne pojęcia na przykładzie wymownych i praktycznych problemów, i tworząc w ten sposób wspólną europejską kulturę praw podstawowych i praworządności.

W opinii zaznaczono, że ochrona praw człowieka i praworządność nie są możliwe bez państwa socjalnego. Oba elementy wzajemnie się ze sobą wiążą: kiedy państwo socjalne przestaje funkcjonować, społeczeństwo zaczyna postrzegać praworządność jako pusty frazes. Tę istotną zależność dostrzeżono również w Europejskim filarze praw socjalnych, który jest zasadniczym narzędziem politycznym służącym kształtowaniu bardziej inkluzywnej Unii.

Komitet wzywa wszystkie instytucje unijne do stosowania zasady zero tolerancji dla łamania praworządności w państwach członkowskich Unii. To oznacza, że UE musi nadal kierować się [definicją praworządności sformułowaną przez Europejską Komisję na rzecz Demokracji przez Prawo](#). Definicja ta zawiera klarowny opis podstawowych zasad praworządności. (gb)

[Azbest: UE powinna obniżyć? zaproponowany przez Komisję? dopuszczalny limit.](#)

W opinii przyjętej na grudniowej sesji plenarnej EKES zaleca, by dopuszczalną wartość narażenia na działanie azbestu ustalić ostatecznie na poziomie niższym niż obecnie zaproponowany przez Komisję w dyrektywie w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu.

Partnerzy społeczni mogą wyjść poza przyjęcie nowej wartości dopuszczalnej, która będzie miała zastosowanie na mocy dyrektywy, i podjąć odpowiednie działania, by jeszcze ograniczyć obecność włókien azbestu w miejscu pracy – stwierdzono w opinii EKES-u [„Ochrona przed narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy”](#).

EKES jest zdania, że ostatecznie, po rozsądnym okresie przejściowym, przyjęta techniczna wartość dopuszczalna powinna wynosić 0,001 włókien na cm³.

Z zadowoleniem przyjmujemy dążenie Komisji do ograniczenia zachorowalności na raka oraz konkretne wysiłki na rzecz ograniczenia do minimum narażenia na działanie azbestu w miejscu pracy. To dobry punkt wyjścia dla obniżenia w dłuższej perspektywie do zera narażenia na działanie azbestu. Niemniej uważamy, że Unia powinna pójść w swych staraniach dalej niż to, co zaproponowała Komisja – oświadczyła **Ellen**

Nygren, sprawozdawczyni opinii.

Żaden poziom narażenia nie może zostać uznany za całkowicie bezpieczny z punktu widzenia ryzyka zachorowania na nowotwór. Tymczasem pomimo obowiązującego obecnie zakazu stosowania nowego azbestu pracownicy nadal często są narażeni na działanie tej zabójczej substancji – ostrzegła sprawozdawczyni.

Zgodnie z danymi przedstawionymi na niedawnym wysłuchaniu w EKES-ie, każdego roku około 90 370 osób umiera w UE z powodu zachowania na nowotwory azbestozależne, co wskazuje na potrzebę obniżenia dopuszczalnej wartości narażenia.

EKES zaleca, by opracować w tym celu plan działania obejmujący środki uzupełniające obecne propozycje Komisji. Środki powinny obejmować wsparcie finansowe dla tych przedsiębiorstw i regionów, które inaczej nie byłyby w stanie zrealizować tego zamierzenia.

Biorąc pod uwagę, że wiele osób może nawet nie wiedzieć, że są narażone na działanie azbestu, EKES wzywa Komisję do zorganizowania kampanii informacyjnej, w której wszelkimi możliwymi sposobami, także za pomocą mediów, nagłośni się problem azbestu i jego szkodliwego wpływu.

W przypadku prawdopodobnego lub faktycznego narażenia na działanie azbestu każdy pracownik powinien zostać poddany kontroli, której wyniki byłyby rejestrowane. W ten sposób zapewni się, że stan ich zdrowia jest odpowiednio monitorowany i sprawdzany przy każdej zmianie pracy w ich karierze. (II)

Nielegalne mienie: nowa dyrektywa UE pomoże zwalczać przestępczość zorganizowaną?

Na grudniowej sesji plenarnej EKES przyjął z aprobatą wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie odzyskiwania i konfiskaty mienia, uznając go za ważny krok w walce z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu w UE. Choć w niektórych państwach członkowskich sytuacja ogólnie się poprawiła, odsetek zamrożonego lub skonfiskowanego mienia pochodzącego z przestępstw jest w całej UE nadal bardzo niski.

W nowej dyrektywie ulepsza się współpracę transgraniczną między wszystkimi organami zajmującymi się odzyskiwaniem mienia, zachęca się państwa UE do opracowywania krajowych strategii i zobowiązuje je do utworzenia co najmniej jednego biura ds. odzyskiwania mienia – wyspecjalizowanej struktury, która miałaby śledzić i identyfikować dochody i inne mienie pochodzące z przestępstw. Tak EKES przedstawia projektowany akt w [opinii w sprawie odzyskiwania i konfiskaty mienia](#), uchwalonej na sesji plenarnej w grudniu.

*Uważamy wniosek Komisji za bardzo dobry, ponieważ zaspokaja potrzebę rozszerzenia zakresu mechanizmów konfiskaty. Ustanawia też mechanizmy współpracy transgranicznej, by zwiększyć odsetek odzyskiwanego mienia. Dzisiaj stopa odzyskiwania jest bardzo niska: tylko 2% mienia pochodzącego z przestępstw jest zamrożone, a zaledwie 1% – skonfiskowane – zaznaczył sprawozdawca opinii, **Ionuț Sibian**.*

W nowej dyrektywie dodaje się znaczący wykaz przestępstw do tych zawartych w dyrektywie w sprawie konfiskaty z 2014 r. Można w nim znaleźć chociażby: handel narządami, porwania, przestępstwa przeciwko środowisku czy handel kradzionymi pojazdami.

EKES zauważa jednak, że dyrektywa także zawodzi oczekiwania, gdyż nie zawiera wyraźnej wzmianki o przemyśle migrantów ani nielegalnym handlu tytoniem, mimo że przestępcy na obu tych rynkach uzyskują znaczne dochody, szacowane odpowiednio na 289,4 mln EUR i 8 309,3 mln EUR rocznie. Wzywa w związku z tym Komisję, by dodała obie kategorie przestępstw do wspomnianego wykazu.

Komitety zaapelowały także do Komisji Europejskiej, aby bardziej ambitnie podeszła do kwestii ponownego wykorzystania skonfiskowanego mienia na cele społeczne i ustaliła minimalny odsetek obowiązujący państwa członkowskie w zakresie takiego wykorzystania.

*Niezwykle ważne jest to, żeby społeczności cierpiące w wyniku przestępczości otrzymywały bezpośrednio odszkodowania naprawcze i korzystały z zysków z tych odszkodowań. To jedna z dziedzin, w których spodziewaliśmy się zmian, jednakże obserwujemy stagnację. W zarządzanie skonfiskowanym mieniem i w zbywanie go trzeba włączyć społeczeństwo obywatelskie – zwrócił uwagę **Ionuț Sibian**.*

EKES wniósł ponadto, aby Komisja precyzyjniej określiła prawa ofiar do zaspokojenia ich roszczeń. Podkreślił, że podczas ustalania hierarchii wierzycieli pierwszeństwo należy przyznać ofiarom. (II)

Europejski akt o wolności mediów: dokument o fundamentalnym znaczeniu dla obrony wolności mediów

EKES z zadowoleniem przyjął inicjatywę Komisji Europejskiej na rzecz wolności mediów, ale ostrzegł, że zwykłe zalecenia i „miękkie prawo” nie wystarczą, aby zagwarantować, że media w

Europie pozostaną wolne i niezależne od ingerencji politycznych, handlowych i innych.

W swej [opinii](#) w sprawie Europejskiego aktu o wolności mediów (wniosek dotyczący [rozporządzenia](#) i [zalecenia](#)) EKES stwierdził, że wolność i różnorodność mediów mają podstawowe znaczenie dla praworządności i liberalnej demokracji.

*Wolność mediów jest zagrożona. Autorytaryzm rośnie w siłę, również w Europie. Czwarta władza to zaporę przed tą nieliberalną plagą. Dlatego wzmocnienie wolności mediów ma ogromne znaczenie, a akt o wolności mediów jest inicjatywą ważną i na czasie, powiedział sprawozdawca opinii **Christian Moos**.*

*Obserwujemy coraz więcej politycznych i gospodarczych interferencji w wielu krajach UE, zarówno w mediach publicznych, jak i prywatnych blisko związanych z władzą, co jest niezgodne z rolą mediów jako czwartej władzy, stwierdził współsprawozdawca **Tomasz Andrzej Wróblewski**.*

EKES w pełni poparł propozycje wzmacniające i chroniące niezależność redakcyjną dziennikarzy i wydawców. Zwrócił też szczególną uwagę na niezależność i bezstronność mediów publicznych, zauważając, że do ich zapewnienia potrzebne jest odpowiednie i stabilne finansowanie.

Innym niepokojącym problemem, o którym mowa w opinii, jest zagrożenie dla pluralizmu mediów związane z koncentracją rynku. Monopole informacyjne są z pewnością groźne. Konieczne są działania przeciwko przejmowaniu mediów przez medialnych potentatów i oligarchów.

Własność mediów powinna podlegać zasadzie przejrzystości, a wymogi w tym zakresie muszą być wiążące, jednak nie powinny prowadzić do nadmiernych obciążeń administracyjnych dla małych podmiotów medialnych. Niepokoi również brak niezależności niektórych krajowych organów regulacyjnych. W przypadku gdy nie są one w pełni niezależne, nie powinny być reprezentowane w proponowanej Europejskiej Radzie ds. Usług Medialnych.

EKES podkreślił, że akt o wolności mediów jako rozporządzenie będzie miał bezpośrednie skutki. Jednocześnie wyraził wątpliwość, czy miękkie prawo w postaci zalecenia, jest skuteczną drogą osiągnięcia zakładanych celów.

*Same zalecenia nie wystarczą do zagwarantowania wolności i pluralizmu mediów w państwach członkowskich. To, czy media są wolne i niezależne, musi stanowić wiążące kryterium w sprawozdaniu na temat praworządności oraz przy decyzji o uruchomieniu odpowiedniego mechanizmu w państwach członkowskich, w których rządy naruszają wolność i niezależność mediów, stwierdził **Christian Moos**. (II)*

Kształcenie powinno być podstawą zrównoważonego rozwoju

Edukacja może pomóc w przekształceniu społeczeństw z opartych na wykorzystaniu paliw kopalnych w zrównoważone i stosujące model gospodarki o obiegu zamkniętym. W przyjętej w grudniu opinii z inicjatywy własnej EKES wzywa do edukacji transformatywnej, która umożliwi młodym ludziom udział w

transformacji ekologicznej.

Istotą edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju powinny być wartości humanistyczne, ze szczególnym uwzględnieniem środowiskowych i społecznych konsekwencji zachowania człowieka. Wymaga to przeformułowania edukacji, od wychowania przedszkolnego po studia wyższe i dalsze etapy.

*Zrównoważony rozwój polega nie tylko na ochronie środowiska. Obejmuje on wiele aspektów i każdy z jego siedemnastu celów ma taką samą wagę. Pierwszoplanową rolę odgrywa kształcenie, gdyż w bardzo dużym stopniu wspomaga realizację wszystkich pozostałych celów zrównoważonego rozwoju – stwierdziła **Tatjana Babrauskienė**, sprawozdawczyni [opinii EKES-u „Wzmocnienie pozycji młodzieży w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju poprzez edukację”](#).*

W szkole należy uczyć krytycznego myślenia i świadomego podejmowania decyzji, tak by dzieci mogły rozwiązywać problemy związane ze zrównoważonym rozwojem. W kształceniu podstawowym muszą zdobywać wiedzę o zrównoważonej energii, konsumpcji i produkcji, o ograniczeniu marnotrawienia żywności oraz o dokonywaniu odpowiedzialnych wyborów żywieniowych.

W niedawno przyjętym [sprawozdaniu „Ocena programu dla szkół w UE”](#) przedstawiono dodatkowe zalecenia w sprawie poprawy systemu szkolnego z myślą o zrównoważonym rozwoju. *Poprawa edukacji żywieniowej – w tym poświęcenie lekcji szkolnych na naukę o pochodzeniu i wartości produktów spożywczych oraz wizyty w gospodarstwach rolnych i przedsiębiorstwach rolno-spożywczych – mogłaby zwiększyć skuteczność unijnego programu dla szkół i przyczynić się do nauczania młodzieży o zdrowym i zrównoważonym żywieniu* – stwierdził sprawozdawca **Arnold Puech d’Alissac**. EKES wezwał do lepszego wykorzystania funduszy na edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju, takich jak Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Erasmus+, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny Plus.

Państwa członkowskie są na różnych etapach wprowadzania edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, która będzie musiała zostać dopasowana do warunków lokalnych.

Musimy jak najszybciej przekształcić edukację z myślą o zapewnieniu państwom członkowskim zrównoważonej przyszłości. Kapitalne znaczenie ma aktywne włączenie w ten proces młodzieży, nauczycieli i rodziców – powiedziała **Tatjana Babrauskienė**. (ks)

Przemysł? morski: EKES ponownie ostrzega o zagrożeniach dla sektora technologii

W niedawnej opinii rozpoznawczej EKES stwierdził, że sektor technologii morskich pilnie potrzebuje polityki i inwestycji, aby sprostać konkurencji międzynarodowej. Należy położyć nacisk na szkolenia w zakresie umiejętności, finansowanie i dostęp do rynku.

Jeżeli Europa nie wdroży konkretnej morskiej strategii przemysłowej, istnieje ryzyko, że będzie coraz bardziej uzależniona od Azji pod względem statków i sprzętu morskiego. Wiele europejskich portów jest już częściowo lub w całości własnością chińskich przedsiębiorstw. Zrównoważona strategia powinna ponownie ocenić tę strukturę własności.

Anastasis Yiapanis, sprawozdawca [opinii EKES-u](#), stwierdził: *EKES uważa, że konieczne są natychmiastowe działania w celu wzmocnienia odporności Europy na morzu, odzyskania globalnej konkurencyjności, ochrony silnej pozycji Europy w złożonym przemyśle stoczniowym i ochrony strategicznej autonomii morskiej Europy*

Aby pomóc sektorowi odzyskać konkurencyjność, należy utworzyć grupę ekspertów ds. morskich i europejski sojusz przemysłowy na rzecz sektora technologii morskich.

Pomimo opinii z inicjatywy własnej EKES-u przyjętej w 2018 r., [Strategia „LeaderSHIP 2020”: wizja przemysłu technologii morskich](#), w której wezwano do większego wsparcia dla sektora morskiego, UE i władze krajowe nie zapewniły niezbędnych strategii politycznych.

EKES wyraził zaniepokojenie barierami, jakie napotykają europejskie przedsiębiorstwa pragnące prowadzić działalność gospodarczą w Azji. Wezwał Komisję Europejską do wzmocnienia wysiłków na rzecz ustanowienia światowych zasad handlu i stwierdził, że w pierwszej kolejności należy podjąć działania przeciwko subsydiowaniu zagranicznemu i szkodliwym praktykom cenowym dotyczącym statków.

Istniejące dwustronne umowy o wolnym handlu powinny zostać zaktualizowane, aby zapewnić przedsiębiorstwom morskim z UE swobodny dostęp do rynku. Należy to również uwzględnić w przyszłych umowach. Jeżeli negocjacje międzynarodowe w tej sprawie nie przyniosą rezultatu, UE musi rozważyć działania jednostronne, aby wywrzeć nacisk na międzynarodowych konkurentów.

W swojej opinii EKES zwrócił również uwagę na ważną rolę przemysłu technologii morskich w dążeniu do zrównoważonej niebieskiej gospodarki.

*EKES apeluje o przyjęcie pilnych środków, które pobudzą popyt wewnętrzny na ekologiczne i zaawansowane technologicznie statki, w tym o unijny program odnowy floty i modernizacji istniejących statków zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu – powiedział współsprawozdawca **Christophe Tytgat**.*

EKES stwierdził, że partnerzy społeczni i producenci lokalni na próżno czekali na bodziec, który zachęciłby sektor do przejścia na ekologiczne statki, alternatywne paliwa i technologie w celu spełnienia wymogów pakietu „Gotowi na 55”. EKES z zadowoleniem odnotował jednak przyjęcie [partnerstwa na rzecz bezemisyjnego transportu wodnego](#), którego celem jest transport bezemisyjny

EKES zwrócił się o większe wsparcie finansowe dla [unijnego paktu na rzecz umiejętności](#) oraz dla kampanii, które zwiększą atrakcyjność tego sektora w oczach wszystkich pracowników, od inżynierów po spawaczy i elektryków. Ponadto stwierdził, że potrzebne są zakrojone na szeroką skalę programy przekwalifikowania, podnoszenia kwalifikacji oraz kształcenia i szkolenia zawodowego, aby sektor mógł wdrożyć transformację ekologiczną i cyfrową. (ks)

[Ameryka Łacińska potrzebuje nowej umowy społecznej, aby pobudzić odbudowę gospodarczą](#)

Potrzebna jest nowa umowa społeczna dla Ameryki Łacińskiej, umowa, która pozwoli zapewnić odpowiedzialność polityczną, włączenie społeczne, ochronę socjalną i wysokiej jakości zatrudnienie. Taki postulat EKES sformułował w opinii z

inicjatywy własnej „Sytuacja społeczno-gospodarcza w Ameryce Łacińskiej po pandemii COVID-19”, przyjętej w grudniu ubiegłego roku. Najlepszym punktem wyjścia do urzeczywistnienia tej idei są wolne i demokratycznie zorganizowane społeczeństwa obywatelskie.

Pandemia dotknęła Amerykę Łacińską bardzo mocno, ujawniła bowiem słabości realizowanej od dziesięcioleci polityki, która okazała się nieskuteczna w obliczu współczesnych wyzwań. Napaść Rosji na Ukrainę zaostrzyła te zawirowania gospodarcze, zakłócając globalne łańcuchy dostaw i przyczyniając się do wzrostu inflacji.

W opinii „[Sytuacja społeczno-gospodarcza w Ameryce Łacińskiej po kryzysie związanym z COVID-19: rola społeczeństwa obywatelskiego w procesie odbudowy](#)” postuluje się, że regionowi potrzeba nowej umowy społecznej, którą można wypracować dzięki przekrojowym porozumieniom między grupami społeczno-ekonomicznymi, między poszczególnymi obszarami i między pokoleniami.

Komentując rolę społeczeństwa obywatelskiego, członek EKES-u i sprawozdawca opinii **Josep Puxeu Rocamora** podkreślił: *Europa i Ameryka Łacińska angażują się na rzecz demokracji i praworządności, co oznacza, że społeczeństwo obywatelskie będzie czynnie włączone i będzie mogło odgrywać czołową rolę w rozwoju, w przewyżnianiu kryzysów oraz w krzewieniu dialogu niezbędnego do zawarcia nowej umowy społecznej.*

Europa musi wzmocnić więzi z Ameryką Łacińską, skupiając się zwłaszcza na transformacji społecznej, ekologicznej i cyfrowej. *Musimy pilnie dołożyć starań, aby budować sojusze z partnerami o podobnych poglądach z regionu Ameryki Łacińskiej* – zwrócił uwagę **sprawozdawca**. *Zbyt długo traktowaliśmy te stosunki jako oczywistość. Musimy postarać się nadrobić stracony czas, ponieważ stoimy teraz przed silną konkurencją ze strony innych podmiotów.*

Jak oświadczył EKES, sojusz ten wymaga pełnego uznania i uczestnictwa m.in. zorganizowanych społeczeństw obywatelskich, organizacji praw człowieka, związków zawodowych i organizacji przedsiębiorców oraz stowarzyszeń na rzecz ochrony środowiska. (at)

[Szwedzka prezydencja UE: EKES przy??cza si? do dyskusji na temat priorytetów i programu](#)

Na posiedzeniu EKES-u 15 grudnia w Sztokholmie szwedzki sekretarz stanu ds. UE Christian Danielsson przedstawił kierunek polityczny nadchodzącej szwedzkiej prezydencji w Radzie UE, która zwróciła się do EKES-u o wniesienie wkładu w sprawie

sześciu kluczowych kwestii.

Jak dowiedział się EKES, priorytetami szwedzkiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w okresie od stycznia do czerwca 2023 r. będą wsparcie dla Ukrainy oraz zielona transformacja i konkurencyjność UE.

Na posiedzeniu Prezydium, organu kierującego pracami EKES-u, 15 listopada 2022 r. w Sztokholmie, przewodnicząca EKES-u **Christa Schweng** podkreśliła, że w obliczu wszystkich wyzwań stojących przed UE jej jedyną szansą na powodzenie jest stałe angażowanie europejskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Ze względu na niekorzystne prognozy gospodarcze dla Europy musimy ustalić właściwe i jasne priorytety, powiedziała. Musimy odbudować gospodarkę i wspierać firmy oraz osoby, które najbardziej cierpią z powodu wysokiej inflacji, a szczególnie wysokich cen energii. Ma to kluczowe znaczenie dla naszych gospodarek, społeczeństw oraz naszej demokracji.

Christian Danielsson, sekretarz stanu w szwedzkim Ministerstwie Spraw Europejskich, powiedział: *Nie powinniśmy zapominać o tym, że priorytety są ważne, ale głównym zadaniem prezydencji będzie sama prezydencja: poczynienie postępów w pracach i osiągnięcie wyników, które są korzystne dla obywateli, państw członkowskich i Europy. Na tym skupimy nasze wysiłki.*

Podkreślił też, że szwedzka prezydencja będzie nadal udzielać Ukrainie pomocy humanitarnej i skoncentruje się na poprawie wydajności i konkurencyjności gospodarki unijnej.

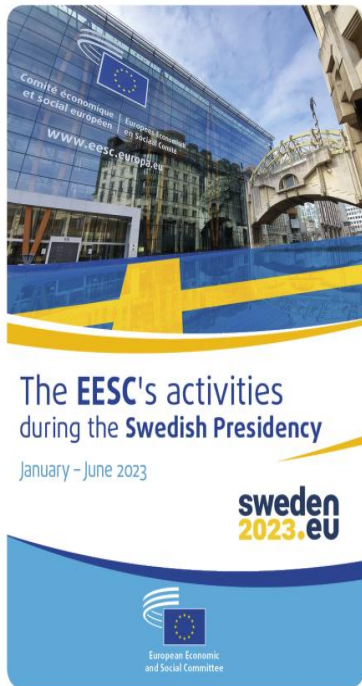
Skupi się głównie na następujących kwestiach:

- przyspieszenie transformacji klimatycznej,
- zwiększenie konkurencyjności UE w celu tworzenia przyszłych miejsc pracy,
- ochrona podstawowych wartości UE,
- zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom UE i wzmocnienie roli UE na świecie,
- walka z przestępczością zorganizowaną.

Szwedzka prezydencja zwróciła się do EKES-u o wniesienie wkładu i o fachową poradę w formie opinii rozpoznawczych na następujące tematy:

- 30-lecie jednolitego rynku – jak usprawnić jego funkcjonowanie,
- przejście na długoterminowy, zrównoważony system transportowy,
- rola młodych ludzi w transformacji ekologicznej,
- zalety nowoczesnego, przemysłowego budownictwa drewnianego,
- dalsze zwiększanie konkurencyjności cyfrowej UE,
- rozwój kompetencji i umiejętności w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Więcej informacji na ten temat można znaleźć w najnowszej broszurze EKES-u „Działania EKES-u w trakcie szwedzkiej prezydencji” dostępnej na naszej [stronie internetowej](#) Broszura została opublikowana w językach angielskim, szwedzkim, francuskim i niemieckim. (mp/dm)

AKTUALNOŚCI Z GRUP

[Rok 2023: nadszedł czas, by przyjąć program na rzecz konkurencyjności](#)

Stefano Mallia, przewodniczący Grupy Pracodawców w EKES-ie

Pierwsza połowa 2023 r. to odpowiedni czas, by dążyć do priorytetowego potraktowania w UE programu na rzecz

konkurencyjności.

Rok 2022 był dla Europy katastrofalny. Po tym, gdy Rosja sprowadziła ponownie wojnę na kontynent europejski, europejskie wyobrażenia o trwałym pokoju i związane z tym oczekiwania legły w gruzach.

Jedna rzecz nie budzi wątpliwości: bez pokoju nie można osiągnąć dobrobytu. Grupa Pracodawców w pełni popiera pomoc UE dla Ukrainy w ciężkich czasach oraz rozpoczęcie prac nad jej odbudową, i to jeszcze przed zakończeniem wojny.

Nadal wkładamy wysiłek w niesienie pomocy Ukrainie, lecz przez cały 2022 r. dążyliśmy również do odbudowy UE. W ramach prac związanych z Konferencją w sprawie przyszłości Europy asertywnie

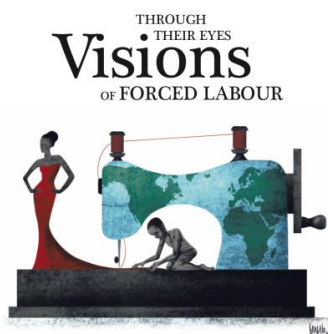
apelowaliśmy o bardziej wyraźny nacisk na konkurencyjność w oparciu o dobrą praktykę, którą jest sprawdzian konkurencyjności z myślą o silniejszej i odporniejszej gospodarce. Komisja i kolejne prezydencje UE odniosły się do tego postulatu bardzo przychylnie, w związku z czym taki instrument jest w przygotowaniu. Co ważniejsze, coraz bardziej powszechnie uważa się, że UE musi przyjąć program na rzecz konkurencyjności, który skupiałby się na zrównoważonym rozwoju i sile przedsiębiorstw. Tylko to gwarantuje zdrowe społeczeństwo i dobrą jakość życia obywateli.

Myśląc o 2023 roku, nie możemy się ociągać z działaniem. Musimy dołożyć starań, by opracować ambitny i przyszłościowy program uwzględniający należycie potrzeby i obawy przedsiębiorstw. Obecna sytuacja wymaga wytyczenia szeregu zasadniczych celów:

- konkurencyjny dostęp do czynników produkcji (energii, surowców, siły roboczej, kapitału i danych),
- wykorzystanie całego potencjału jednolitego rynku i jego wolności poprzez stworzenie w pełni rozwiniętego jednolitego rynku cyfrowego,
- zadbanie, by otwarty i oparty na zasadach handel zagraniczny stał się kolejnym filarem gospodarki UE.
- Transformacja ekologiczna i cyfrowa, której zdecydowanie popieramy, musi się odbyć w sposób racjonalny pod względem kosztów, tak by sprzyjała przedsiębiorczości i innowacji.

Pierwsza połowa 2023 r. to odpowiedni czas, by dążyć do priorytetowego potraktowania programu na rzecz konkurencyjności. W świecie naznaczonym niepewnością możemy być pewni tylko jednego: brak dostatej i konkurencyjnej Unii stawia pod znakiem zapytania dobrostan naszego społeczeństwa.

Cały artykuł dostępny jest [tutaj](#). (dv/kr)

Oblicza pracy przymusowej – wystawa MOP w EKES-ie

Grupa Pracowników w EKES-ie

W grudniu w EKES-ie miała miejsce [wystawa Międzynarodowej Organizacji Pracy \(MOP\)](#). Zaprezentowano na niej najlepsze prace z konkursu MOP przedstawiające wstrząsające historie ludzi, którzy są zmuszani do pracy.

Skala przymusowej pracy jest niewyobrażalna – według szacunków MOP w 2021 r. doświadczyło jej 27,6 mln osób.

Aby zmusić ludzi do pracy wbrew ich woli, zastrasza się ich wstrzymywaniem wypłaty, zwolnieniem, więzi, bije lub stosuje przemoc seksualną. Lista takich okrutnych metod jest bardzo długa. Praca przymusowa występuje na całym świecie, a wraz z pandemią COVID-19 sytuacja się pogorszyła. W najtrudniejszym położeniu są dzieci, kobiety i pracownicy migrujący. Według szacunków MOP kobiety i dziewczęta stanowią 11,8 mln spośród wszystkich osób zmuszanych do pracy. Ponad 3,3 mln to dzieci.

Jednak dane statystyczne nie pokazują w pełni historii ludzi zmuszanych do pracy. Dlatego z inicjatywy **Olivera Röpkego**, przewodniczącego Grupy Pracowników, i we współpracy z MOP [wystawę tę zaprezentowano w EKES-ie](#). Zebrano na niej [najlepsze prace zgłoszone na konkurs MOP](#). Pokazują one przerażające doświadczenie osób, które na całym świecie wbrew swej woli pracują w niedopuszczalnych warunkach.

Takie inicjatywy skłaniają nas do zastanowienia się, co można zrobić, aby położyć kres tej pladze, np. poprzez rozwiązanie problemu braku godnych warunków pracy w gospodarce nieformalnej, zgodnie z apelem MOP. [Opracowywana właśnie opinia EKES-u](#) autorstwa **Thomasa Wagnsonnera** koncentruje się na zakazie wprowadzania na rynek unijny towarów wytworzonych w warunkach pracy przymusowej. Podczas inauguracji wystawy przewodniczący Grupy Pracowników **Oliver Röpke** powiedział: *Wystawa unaocznia cierpienie osób zmuszanych do pracy, a zarazem pokazuje, co możemy osiągnąć, gdy działamy razem i zdecydowanie. Dlatego domagamy się, aby wszystkie państwa członkowskie UE ratyfikowały protokół z 2014 r. do konwencji MOP dotyczącej pracy przymusowej!* (mg)

Séamus Boland ponownie wybrany na przewodniczącego Grupy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego

Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie

14 grudnia członkowie Grupy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego EKES-u przez aklamację ponownie wybrali Séamusa Bolanda na przewodniczącego Grupy na kolejne dwa i pół roku.

Séamus Boland będzie przewodniczył Grupie w drugiej połowie kadencji, od kwietnia 2023 r. do września 2025 r. Ten Irlandczyk, który jest rolnikiem i reprezentuje w Komitecie organizację na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rozwoju społeczności, kieruje Grupą od października 2020 r. Członkiem Komitetu jest od 2011 r.

W czasie jego przewodnictwa nadrzędnym priorytetem pozostaną wyeliminowanie ubóstwa i rola organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizacji tego celu.

*W wyniku pandemii COVID-19, zmiany klimatu i zawirowań geopolitycznych spowodowanych wojną w Ukrainie ubóstwo osiąga najwyższe dotychczas notowane poziomy. Ma wpływ na wszystkie sfery życia i uniemożliwia nam osiągnięcie zrównoważonej przyszłości dla wszystkich – powiedział **Séamus Boland**. Eliminacja ubóstwa pozostaje zatem nadrzędnym priorytetem mojej nowej kadencji, a organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają w tym zakresie kluczową rolę. Pomagają one wyrażać lokalne obawy, określać lokalne potrzeby i znajdować lokalne rozwiązania. Ma to zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia pierwszego celu zrównoważonego rozwoju, którym jest wyeliminowanie skrajnego ubóstwa na wszystkich obszarach.*

W 2023 r. Séamus Boland proponuje skoncentrowanie prac Grupy na następujących obszarach priorytetowych:

- odporne europejskie systemy opieki zdrowotnej i społecznej,
- zmiana klimatu, ubóstwo energetyczne i grupy szczególnie wrażliwe,
- umiejętności, cyfryzacja i osoby znajdujące się w trudnej sytuacji,
- rola organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obronie i wzmacnianiu demokracji europejskiej,
- wzmocnienie pozycji marginalizowanych ludzi i ochrona dzieci.

Podczas posiedzenia Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego wyznaczyła również kandydatów na inne stanowiska kierownicze w Komitecie na drugą połowę kadencji 2020–2025:

- **Krzysztof Pater** na stanowisko wiceprzewodniczącego EKES-u odpowiedzialnego za budżet
- **Baiba Miltoviča** na stanowisko przewodniczącego Sekcji Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego (TEN)
- **Ioannis Vardakastanis** na stanowisko przewodniczącego Sekcji ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej (ECO)
- **Panagiotis Gkofas** na stanowisko kwestora.

Nominacja tych osób zostanie potwierdzona w głosowaniu podczas śródkresowego odnowienia składu Komitetu w kwietniu 2023 r.

Więcej informacji można znaleźć pod adresem: europa.eu/!mmX8NV (jk)

Zespół redakcyjny

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Współautorzy tego wydania

Amalia Tsoumani (at)
Daniela Marangoni (dm)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Luke Carroll (lc)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanias (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacja

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adres

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Budynek im. Jacques'a Delorsa, 99 Rue Belliard,
1040 Brussels, Belgia
tel. (+32 2) 546.94.76
e-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

„EKES info” ukazuje się dziewięć razy do roku podczas sesji plenarnych Komitetu. „EKES Info” jest dostępne w 23 językach.

„EKES info” nie stanowi oficjalnego zapisu prac EKES-u. Po informacje tego typu należy sięgać do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej i innych publikacji Komitetu.

Powielanie naszych materiałów – z podaniem źródła „EKES info” – jest dozwolone (prosimy o przesłanie linku redaktorowi naczelnemu).

01/2023